

№ 152 (22361) 2021-рэ илъэс ШЭМБЭТ

ШЫШЪХЬЭІУМ и 21-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

къыхэтыутыгъэхэр ыкІи нэмыкі къэбархэр тисайт ижъугъотэщтых

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ШышъхьэІум и 22-р – Урысые Федерацием и Къэралыгъо Быракъ и Маф

Адыгэ Республикэм щыпсэухэу лъытэныгъэ зыфэтшІыхэрэр! ТичІыпіэгъу лъапіэхэр!

Урысые Федерацием и Къэралыгьо Быракъ и Мафэ фэш тышъуфэгушІо!

Хэгъэгоу лІэшІэгъубэ хъурэ тарихъ гьогу къызэпызычыгьэм, цІыф лъэпкъ зэфэшъхьафыбэмэ къахэкІыгъэхэу ащ щыпсэухэрэм азыфагу илъ зэгурыІоныгъэм, ахэм къыдахыгъэ текІоныгъэшхохэм тызэрарыгушхорэм ятамыгъэу щыт а быракъыр.

Уибыракъ плъытэным къикІырэр уитарихърэ уикультурэрэ бгъэлъэпІэнхэр ары. Быракъым гур къеlэты, тихэгъэгу тыфэшъыпкъэн, тятэжъхэм къытфыщанэгъэ хэбзэ шагъохэр къэтыухъумэнхэ зэрэфаер джыри зэ ащ тыгу къегъэкІыжьы.

Непэ Адыгеим щыпсэухэрэм, зэрэхэгъэгоу фэдэу, урысые къэралыгъом итарихъыкІэ агъэпсы, джыри нахь пытэу ылъэ ар тетыным иІахь хашІыхьэ.

ТичІыпІэгъу лъапІэхэр, тыгу къыддеlэу зэкlэми тышъуфэлъа-Іо щыІэкІэшІу шъуиІэнэу, дунаир мамырэу, гъэхъагъэхэр шъушІыхэу шъупсэунэу. Адыгеимрэ Урысыемрэ яфедэ зыхэлъ Іоф пстэуми текІоныгъакІэхэр къа--ефем ым едумехныхучтеные мы мэфэкІым кІочІакІэ къышъухерэлъхь!

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу, Урысые политикэ партиеу «Единэ Россием» и Адыгэ шъолъыр къутамэ и Секретарэу КЪУМПЫЛ Мурат

> Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет -Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Еджэныр зикІасэхэм апай

Іофтхьабзэу «Читай, Майкоп» зыфиюрэм къндыхэльнтагьэу микрорайонэу «Восходым» ыкли кьэлэ паркым тхыль зэфэшьхьафхэм узыщяджэн пльэкlыщт чlыпlакlэхэр кьащызэlуахыгьэх.

Непэрэ мафэм ехъулІзу Мыекъуапэ мыщ фэдэ чІипІиплІ дэты хъугъэх. Ахэр цІыф кІуапІэ хъугъэ, тхылъ еджэныр зикІэсэхэ цІыфхэр е тетІысхьапІэм тесхэу еджэх, е унэм ахьыжьышъ, зеджахэхэкІэ къыдалъхьажьы.

МыекъуапэкІэ культурэм и Гъэlорышlaпlэ къызэрэщаlyaгъэмкІэ, илъэсым ыкІэ нэс джыри тly къызэlуахын гухэлъ яl. Бэ темышlэу Черемушкэм щагъэуцущт. Джащ фэдэу КІэрэщэ Тембот ишІэжь саугъэт пэмычыжьэуи къыщызэІуахын

Тхылъхэм афэсакъынхэу, зеджахэхэкІэ къахьыжьынхэу, жанрэ зэфэшъхьафхэр зыдэт тхылъхэр къыдалъхьанхэу Іофтхьабзэм икІэщакІохэм цІыфхэм закъыфагъазэ.

(Тикорр.).

КІухьэлъатэм ипкъыгъохэр къагъотыгъэх

Хэгьэгу зэошхом ильэхьан кlухьэльатэу кьефэхыгьагьэм ипкъыгьохэм ащыщхэр Мыекъуапэ пэмычыжьэу льыхьоко отрядэу «Шэжь» зыфиюрэм кынгыотыжынгыэх. Лынхыон юфым хэлэжьагыэх АР-м хэгьэгу кloцl loфхэмкlэ и Министерствэ икъулыкъушlэхэр, АР-м ошІэ-дэмышІэ ІофхэмкІэ икъулыкъу илІыкІохэр, краеведхэр ыкІи нэмыкІхэр.

Іофшіэнэу зэхащагъэхэм яшІуагъэкІэ кІухьэлъатэр къызыщефэхыгъэ чІыпІэр агъэунэфыгъ. Мыекъуапэрэ поселкэу Краснооктябрьскэмрэ азыфагу гьогоу рык орэм пэмычыжьэу мэзым ар щагъэнэфагъ.

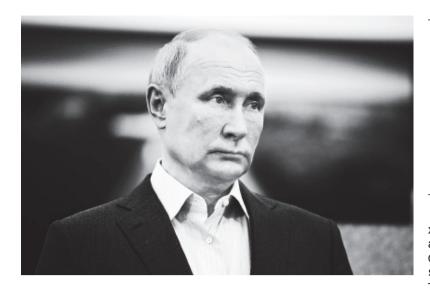
Шъугу къэдгъэкІыжьын станицэу Ханскэм пэмычыжьэу джащ фэдэ лъыхъон Іофтхьабзэхэр зэрэщызэхащэгъагъэхэр. Дзэ-воздушнэ суднэу къефэхыгъагъэм икъэбар изэхэфынэу я 80-рэ илъэсхэм рагъэжьэгъагъэм 2018-рэ илъэсым кІэух фашІыгъ. 1942-рэ илъэсым Ханскэм дэжь советскэ самолетэу «Пе-3-бис» зыфиlорэр къызэрефэхыгъагъэр лъыхъокІо купым ыгъэунэфыгъ, ащ исыгъэх пилотэу Михаил Снеговскэмрэ воздушнэ стрелок-бомбардирэу Борис Сабодашрэ. Ильэс щэкіым ехьурэ цэ зырызэу къаугьоигьэхэ къэбархэмкІэ илъэсипші пчъагъэкіэ узэкіэіэбэжьымэ хъугьэр нэм къыкle-

Джы кІухьэльатэу къагъотыгьэм пыль къэбарым изэгьэшІэн ыуж ихьащтых. ДжырэкІэ ащ ипкъыгъохэр къагъотыгъэх. ПэшІорыгъэшъэў зэралъытэрэмкlэ, 1930 — 1940-рэ илъэсхэм советскэ поршневой истребительэу «Чайка» И-153-рэ зыфиlорэм щыщыгъэхэу алъытэ. Лъыхъон ІофшІэнхэр джыри лъагъэкІуатэх. Ахэм ахэт «Огненный десант» зыфиlорэм итарихъ илъэс пчъагъэрэ зэзыгъэшІэгъэ краеведэу Иван

Бормотовыр. 1942-рэ илъэсым чъэпыогъу мазэм нэмыцмэ якІухьэлъатэхэр зыдэт Мыекъопэ аэродромым хы ШІуцІэм иморякхэр зыхэт десантыр чэщым тебэнэгъагъ. Десантник цІэрыІоу, капитанэу Михаил Орловыр япащэу фашистхэм якІухьэльэтэ пчъагъэ агъэкІодыгъагъ. А чэщым уашъор мэшІошхом зэлъиубытыгъагъ, ары «Огненный десант» зыкІыфаусыгъэри.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Нахь къызэрык о хъугъэ

Мы илъэсым имэлылъфэгъу мазэ Владимир Путиныр Джэпсальэу къышыгъэми мы юфым къыщыфигъэзэжьи, ащ фэдэшыкюр хабзэ ашынэу, 2022-рэ

илъэсэу къэкlощтым къыщегъэжьагъэу цlыфхэм къамычъыхьэу, тхылъхэр къамыугъойхэу, «зы шъхьаныгъупчъэ» шlыкlэкlэ федеральнэ пособиеБлэкlыгъэ илъэсым, зэпахырэ узэу дунаир зэлъызыкlугъэм илъэхъан, цlыфхэр нахь макlэу зэхэхьанхэм пае пэlудзыгъэ шlыкlэм тетэу, медицинэ учреждением къыгъэхьазырыгъэ тхылъхэм къапкъырыкlыхэзэ, сэкъатныгъэу цlыфым иlэр зыхахьэрэ купыр фагъэнэфэнэу, пенсиери ащ тетэу къыфалъытэнэу УФ-м и Президент унашъо къышlыгъагъ. Ар лъэшэу цlыфхэм къызэрашъхьэпагъэр уахътэм къыгъэльэгъуагъ.

хэр, пенсиехэр, социальнэ ахъщэ тынхэр, нэмыкі фэlофашіэхэр зэкіэ агъэпсынхэ амал яіэным къыфэкіонхэу Правительствэм пшъэрылъ къыфитынгъ

Ар гъэцэкІэгъэным фэшІ сэкъатныгъ зиІэхэм япенсие мехныт тынхэм жатын тынхэм ащышкам ягъэнэфэн нахь къызэрыкІоным фэгъэхыльэ хэб-

зэгъэуцугъэр агъэхьазырыгъ ыкІи УФ-м и Къэралыгъо Думэ хаплъи ыштагъ.

Нахьыпэкlэ сэкъатныгъэ зиlэ хъугъэм пенсиер фагъэнэфэным пае чэзыухэм ахэсын, лъэlу тхылъыр, нэмыкlхэу ищыкlагъэхэр ытынхэ фаеу хъущтыгъ. Законыкlэм къызэрэщиlорэмкlэ, медико-социальнэ уплъэкlунхэм цlыфым сэкъат-

къафагъэшъошагъ

ныгъэ зэриlэр къыгъэнэфагъэмэ, а къэбарыр зипсауныгъэ зэщыкъуагъэхэм яфедеральнэ реестрэ дагъэхьащт. Пенсиехэмкlэ фондым испециалистхэм ащ къыпкъырыкlыхэзэ пенсиер фагъэнэфэщт. ЦІыфым тхылъхэр ыугъоинхэу, чэзыухэм ахэсынэу, ары пакlошъ, фондым екlолlэнышъ, лъэlу тхылъыр ытынэу ищыкlэгъэжьэп.

МэфэкІым ихэгъэунэфыкІын

Урысыем и Къэралыгъо Быракъ и Мафэ ихэгъэунэфыкІын къыдыхэлъытагъэу республикэм Іофтхьэбзэ зэфэшъхьафхэр щызэхащэщтых.

Ахэм ащыщых:

- Непэ сыхьатыр 10-м Мэздэхэ дэкІояпІэм Мыекъуапэ итворческэ купхэм Гимныр къыщаІощт ыкІи Урысые Федерацием ибыракъ щыдахьыещт;
- Неущ, шышъхьэІум и 22-м, сыхьатыр 12-м ыныкъом Зэкъошныгъэм ипчэгу мэфэкІ концертэу «Под флагом Родины моей» зыфиІорэр щыкІощт;
- «Си быракъ си Урысый» волонтёрхэм Урысыем ибыракъышхо къызэк IоцІахыщт, «Единэ Россием» и Ныбжьык Іэ гвардие быракъым ышъо кусэ 1000 ык Іи къэгъэгъэ Іэрам 300 агощыщт;
- Мафэм сыхьатыр 2-м Адыгэ Республикэм и Урыс драматическэ театр кІэлэцІыкІухэм апае спектаклэу «Иван-пожарный и Змей Горыныч» зыфиІорэр къыгъэлъэгьощт.

Студентхэр хэлэжьэщтых

Урысые льэпкь премиеу «Студент года – 2021» зыфиюрэм ишьольыр уцугьо Адыгеим щыюнэу агьэнафэ. Мыщ республикэм иапшьэрэ ыки сэнэхьат зыщарагьэгьотыхэрэ еджапыхэм ащеджэхэрэр юфтхьабзэм хэлэжьэщтых. Ахэм аныбжь ильэс 18-м кънщегьэжьагьэу 25-м нэс.

Зэнэкъокъур уцугъуищэу гощыгъэщт. Республикэм ар Іоныгъом и 25-м нэс щыкіощт, нэужым заочнэ уцугъор Іоныгъом и 26-м къыщегъэжьагъэу чъэпыогъум и 9-м нэс щыіэщт, премием изэфэхьысыжь шэкіогъум зэхащэщт.

НыбжыкІэхэм зы лъэныкъу ясэнаущыгъэ къызыщагъэлъэгъон алъэкІыщтыр. Номинацие пчъагъэкІэ ахэр зэнэкъокъущтых. ШІэныгъэ зэфэшъхьафхэмкІэ, спортымкІэ, журналистикэм ылъэныкъокІэ ыкІи нэмыкІхэмкІэ студентхэм сэнэхьатэу ахэлъыр

къагъэлъэгъоныр, сэнаущыгъэу ахэлъыр къыхэгъэщыгъэныр ары зэхэщакlохэм пшъэрылъ шъхьаlay зыфагъэуцужьырэр.

Зэнэкъокъур тloy гощыгъэ, купхэр зэрэзэнэкъокъущтхэм имызакъоу зырызэуи зыкъагъэлъэгъощт. Апшъэрэ еджапіэхэмкіэ анахь сэнаущыгъэ зыхэлъ студентыр, илъэсым испортсмен, илъэсым егъэджэнымкіэ советым ипащэ, илъэсым иобщественник ыкіи нэмыкі лъэныкъохэмкіэ анахь дэгъухэр агъэнэфэщтых.

Сэнэхьат зэфэшъхьафхэмкіэ

гъэсэныгъэхэм яучреждениехэу шlэныгъэ зыщарагъэгъотыхэрэм ястудентхэми хэушъхьафыкlыгъэ лъэныкъохэмкlэ зэнэкъокъунхэу

пшъэрылъ яlэщт.
Адыгэ къэралыгъо университетыр, Урысые общественнэ организациеу «Российский Союз Молодежи» зыфиlорэм и Адыгэ шъолъыр организацие, Урысыем истудентхэм ыкlи студент объединениехэмкlэ и Ассоциацие и Адыгэ шъолъыр отделение шъолъыр премием кlэщакlо фэхъугъэх.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Кушъхьэфэчъэ спортыр

Урысыем кушъхьэфэчъэ спортымкlэ изэнэкъокъу Краснодар краим ипсэупlэу Шытхьалэ щыкlуагъ.

Адыгэ Республикэм кушъхьэфэчъэ спортымкіэ иеджапіэ зыщызыгьасэхэу Александр Евтушенкэмрэ Стіашъу Мамыррэ зэгъусэхэу «Тіурытіу зэнэкъокъу» зыфиіоу мыжъо гьогум щыкіорэм хэлэжьагьэх.

Километрэ 50 хъурэ гъогур такъикъ 59.39-кlэ къакlуи, Урысыем апэрэ чlыпlэр къыщыдахыгъ.

Москва, Санкт-Петербург, Омскэ, хэгъэгум инэмык шъолъыр-хэм къарык ыгъэхэу т урыт ю зэгъусэхэ спортсменхэу 24-рэ зэнэкъокъугъэх. Адыгэ Республикэм испортсменхэу Урысыем кушъхьэфэчъэ спортымк ю ихэшыпык ыгъэ командэ хэтхэу Александр Евтушенкэмрэ Сташъу Мамыррэ, ахэр зыгъэсэхэрэ тренерхэу Анатолий Лелюкрэ Серик Каргалиевымрэ тафэгушю, яспорт гъэхъагъэхэм ахагъэхъонхэу афэтэю.

САХЬИДЭКЪО Нурбый.

Адыгэ Республикэм льэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэм ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет гухэкІ щыхъугъ ыгурэ ыпсэрэкІэ илъэпкъ фэлэжьагъэу, 1980 — 1990-рэ илъэсхэм Тыркуем икъэлэ шъхьаІэу Анкара и Адыгэ Хасэ тхьамэтагъор щызезыхьагъэу, ащ ыужкІэ КАФФЕД-м иапэрэ тхьамэтагъэхэм ащыщэу Хьаткъо (Ары) Аслъан Ихьсан ыкъом идунай зэрихъожьыгъэр. Ткъош лъапІэу щымыІэжьым иунагъо, игупсэхэм тафэтхьаусыхэ, якъин ІэтыгъошІу афэхъунэу, къэнагъэхэм псауныгъэ яІэнэу тафэльаІо.

Шапхъэхэр зыукъохэрэр къыхагъэщых

АР-м хэгьэгу кloцl loфхэмкlэ и Министерствэ гьогухэр щынэгьончьэу щытынхэм, анахьэу машинэхэр зэутэк ынхэмк э щынэгьо чып эхэм гъэльэшыгъэ шіыкіэм тетэу ынаіэ тырегьэты. Мы льэныкьомкіэ шіыкіэ зэфэшъхьафхэр агьэфедэх, ау мы аужырэ ильэсхэм министерствэм игукъэк вык в Къэралыгъо автоинспекцием ишвоигъоныгъэ хэльэу Росгвардием иаппаратэу ежь-ежьырэу кьэзыбыбыхьэрэр (БПЛА) къызфагъэфедэ хъугъэ.

Джырэблагъэ федеральнэ мэхьанэ зиІэ автомобиль гьогоу «Кавказ» зыфиloy Мыекъуапэ къекІуалІэрэм министерствэр ыкІи Росгвардиер кІэщакІо зыфэхъугъэ дэкІыгъо Іофтхьабзэу рагъэкІокІыгъэм къэбарлъыгъэІэс амалхэм ялІыкІохэр хэлэжьагьэх.

Статистикэм къызэритырэмкІэ, мы гьогу шьольырыр аварийнэ-щынагъохэм ащыщ. 2019рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу а чыпым гьогу хъугьэ-шыгьэ 19 къытехъухьагъ, ахэм нэбгырэ 11 ахэкІодагь, нэбгырэ 28-мэ шъобжхэр атещагьэхэ хъугьэ. Ахэм ащыщ бэмышізу, шышъхьзіум и 11-м, цІыфхэр бэу зыхэкІодэгъэ аварие гухэкІэу щыхъугъэр.

Шъугу къэдгъэкІыжьын 2021рэ илъэсым шышъхьэІум и 11-м сыхьатыр 19.00-м Мыекъопэ районым ит станицэу Кужорскэм пэмычыжьэу автомобиль гьогоу «Кавказ» зыфиІорэм аварие тхьамык агъо зэрэщыхъугъэр. Мы хъугъэ-шІагъэм нэбгыриплІ хэкІодагъ. НэбгыритІур Урысыем и МВД иотделэу Мыекъуапэ щыІэм икъулыкъушІэх, тІури Мыекъуапэ щыпсэущтыгъэх.

Автомобилэу ВАЗ-рэ Маздэмрэ нэтІэрыоу зэрэзэутэкІыгъэхэр ары аварием лъапсэ фэхъугъэр.

Автомобилэу Жигулим иводитель бзыльфыгьэу илъэс 46-рэ зыныбжьыр Мыекъопэ районым щыпсэущтыгъэ, ыкІи ІэкІыбым къыщашІыгъэ машинэм исыгъэ полицием икъулыкъушІэу илъэс 23-рэ зыныбжьым шъобжэу атещагьэхэм къахэкІэу а чІыпІэм ядунай щахъожьыгъ.

Илъэси 5 ыкІи илъэси 6 зыныбжьхэ кІэлэцІыкІухэу бзылъфыгьэм дисыгьэхэр ыкІи Маздэм исыгъэ ятІонэрэ къулыкъушІэр къызщихьащтым илъэси 5 зыныбжь сабыир ыкІи илъэс 26-рэ зыныбжь къулыкъушІэм ядунай сымэджэщым щахъожьыгь.

ЯтІонэрэ сабыим ищыІэныгъэ къагъэнэжьыным мы уахътэм врачхэр фэбанэх.

Полицием зэригъэунэфыгъэмкІэ, аварием лъапсэ фэхъугъэр ощхышхоу къещхыгъэр ары. АР-м хэгъэгу кіоці Іофхэмкіэ иминистрэу Иван Бахиловым ежь ышъхьэкІэ уплъэкІун Іофтхьабзэхэр зэхищагъэх.

– ЦІыф зэрымысэу къэзыбыбыхьэрэ аппаратыр (БПЛА) зыщагъэфедэщт чІыпІэмкІэ упчІэжьэгъу ташІы, ар лъэныкъуа-

нэтІэрыоу зэреутэкІыхэрэр, къыІуагъ АР-м хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ гьогурыкІоныр щынэгъончъэнымкІэ гъэ Іорыш Іап Іэм иотдел ипащэу Алексей Чмыревым.

Ежь-ежьырэу къэзыбыбыхьэрэ аппаратым Іоф зыщишІэгъэ такъикъ 40-м ыуж гъогурыкІоным ишапхъэхэр зыукъогъэ апэрэ водителыр къагъэуцугъ. ЗэрагъэунэфыгъэмкІэ, водителым шапхъэхэр ыукъохи, ыпэкІэ къикІырэ гъогум техьагъ. Водителым хэукъоныгъэу ышІыгьэр зытетхэгъэ видеотехыгъэм зырагьэплъыжьы нэуж лажьэ зэриІэм къеуцолІэжьыгъ. Полици-

кІэ, авиацием ипкъыгъо къызфагъэфедэзэ гьогум зэрэщызекІохэрэм гъунэ алъыфыгъэнымкІэ лъыплъэн ІофшІэнэу агъэцакІэрэм ишІогъэшхо къэкІо.

къэс мыхэм япчъагъэ къызэрэщыкІэрэр. Ащ къегъэлъагъо мы лъэныкъомкІэ ІофшІэнэу агъэцакІэрэм ишІуагъэ къызэрэкІорэр, — къыІуагъ къэралыгьо

2019-рэ

къыщегъэжьагъэу а

шІэгъэ 19 къытехъу-

хьагъ, ахэм нэбгырэ

11 ахэкІодагъ, нэб-

гырэ 28-мэ шъобж-

хэр атещагъэхэ хъу-

гъэ. Ахэм ащыщ бэ-

и 11-м, цІыфхэр бэу

щыхъугъэр.

мышІэу, шышъхьэІум

зыхэк Годэгъэ авариеу

чІыпІэм гьогу хъугьэ-

бэмэ ялъытыгъ. Авариехэр нахьыбэу зыщыхъухэрэ чІыпІэхэр ыкІи ом изытет къыдэплъытэнхэ фае. Анахь ІэубытыпІэ шъхьаІэу Іоф зыдатшІэрэр гьогухэм къатехъухьэхэрэ хъугъэ-шІэгъэ ІэпыІэгъу псынкІэмкІэ сымэджэ- хьылъэхэр зэхэтфынхэр ары. щым нагъэсыгъэх. Ау чэщым Щынэгъо ин къэзытыхэрэм ащыщ шышъхьэІум и 11-м ыкІи и 12-р ыпэкІэ къикІырэ автомобилым

ем икъулыкъушlэхэм къызэрalyaгъэмкІэ, хъулъфыгъэм административнэ тазырэу сомэ мини 5-м нэс тыралъхьан е мэзи 4-м къыщегъэжьагъэу мэзи 6 пІалъэ иІэу иправэ Іахын алъэкІыщт. Ащ ыуж такъикъ 20 тешІагьэу псынк ащэу автомобилыр зезыфэщтыгьэ водителиту къагьэуцугь. Хэгьэгу кіоці Іофхэмкіэ и Министерствэ ибазэ ахэм якъэбар зырагъахьэм, тІуми административнэ хэүкъоныгъэхэр тапэкіэ ашіыгьэхэу къычіэкіыгь.

«Хэукъоныгьэу ашІыгьэр зытет видеотехыгъэм водительхэр етэгъэплъыжьых. Сыда пІомэ бэрэ къыхэкІы водителым гу лъимытэу ыпэкІэ къикІырэ гьогум зэрэтехьагъэм емыуцолІэжьэу. Джащыгъум аппаратым тырихыгьэр етэгьэльэгьу ыкІи ащ ыуж хэукъоныгъэу ышІыгьэм еуцолІэжьы», — elo гъогу-патруль къулыкъум иІофышІэу, полицием икапитанэу Баджэ Аслъан.

Полицием иполковникэу Алексей Чмыревым къызэриІуагьэм-

Ар къеушыхьаты статистикэм. ГущыІэм пае, 2017-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу мы уахътэм нэс Адыгеим и Къэралыгъо автоинспекцие авиационнэ отрядыр игъусэу ыпэкІэ къикІырэ гьогум техьагьэхэу хъугьэ-шlэгьэ 620-м ехъу агъэунэфыгъ. Мыщ дэжьым къыщыІогьэн фае илъэс

автоинспекцием игъэ Іорыш Іап Іэ илІыкІо.

ГъэІорышІапІэм ыкІи Росгвардием яподразделениехэм графикэу зэхагъэуцуагъэм хахьэу тапэкІи Адыгэ Республикэм иавтомобиль гьогухэм мыщ фэдэ Іофтхьабзэхэр ащызэхащэщтых.

КІАРЭ Фатим.

Сурэтхэр Іэшъынэ Аспъан тырихыгъэх.

ЦУР-м къеты

Адыгеим Іофхэм ягъэзекІонкІэ и Гупчэ испециалистхэм зэрагъэунэфыгъэмкІэ, шышъхьэІур къызихьагъэм къыщыублагъэу тхылъ 1127-рэ къаІэкІэхьагъ. Ахэм къаща втыгъ в вофыгъ в 12-р зэшву ахыгъах, 315-мэ – ахэплъэх.

Республикэм исхэм къагъэхьыхэрэр, зыгъэгумэкІхэрэ ІофыгъохэмкІэ къаІэтыхэрэр игъом, зэрищык агъэм тетэу гъэунэфыгъэныр ЦУР-м иІофышІэхэм япшъэрылъ. ШышъхьэІур къызихьагьэм къыщегьэжьагъэу Мыекъуапэ иорганизациехэу гъэlорышlэн lофхэм афэгъэзагъэхэри ащ къыхэлажьэхэ хъугъэ. ПшъэдэкІыжь зыхьын фаехэм япхыгьэ Іофхэм ахэплъэнхэр ащ фэдэ зэдэлэжьэныгъэм нахь къегъэпсынкіэ. ТОП-5-м къыіэкіэхьэрэ Іофыгъохэр анахь зигъохэм ащыщых: щагухэр, зэкІэми зэдагъэфедэрэ чІыпІэхэр зэтегъэпсыхьэгъэнхэр, ЖКУ-м тефэрэ ахъщэр тыгъэныр, хэкІыр игъом Іущыгъэныр, фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ачІэсхэм къаІэтырэ ыкІи нэмыкІ Іофы-

ЖКХ-м епхыгъэ закъохэр арэп цыфхэр зыгьэгүмэк|хэрэр зыфэгьэхьыгьэхэр. Псауныгьэм икъэухъумэн, нахь тэрэзэу къэпІон хъумэ, вакцинациер ары джыдэдэм анахьэу цІыфхэр зыгъэгумэкІхэрэр. Ахэм яшІоигъоныгъэхэр къыдалъытэхи, АНО-у «Диалог» зыфиІорэмрэ АНО-у «Национальные приоритеты» зыфиlорэмрэ стопкоронавирус.рф. исайткІэ интерактивнэ картэу COVID-19-р агъэфедэным иамал аратыгъ. Джы Урысыем щыпсэурэ нэбгырэ пэпчъ ковидыр къызэутэлІагьэхэм афэгъэхьыгъэ къэбарыр псынкізу къызізкіигьэхьан ыльэкІыщт. Картым сатыушІыпІэ гупчэхэм, къэралыгъо фэloфашІэхэм ягъэцэкІэн фэгъэзагъэхэм, транспортым ыкІи нэмыкіхэм яіофшіэн зэрэзэхэщагъэмкІэ шэпхъэ гъэнэфагъэу щыІэн фаехэр рагъотэщтых. ЦУР-м иІофышІэхэр ары сайтым къихьэрэ къэбархэр тхьэмафэ къэс зыгъэкІэжьхэрэр.

ШышъхьэІум иапэрэ мафэхэм Адыгеим и ЦУР-рэ республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэрэ зэдызэхагьэуцогьэ проектэу «Спроси врача» зыфијорэр атјупщыгъ.

Республикэм щыпсэухэрэр нахьыбэу зыгъэгумэк Іхэрэм ащыщ кардиологхэм, неврологхэм, онкологхэм, инфекционистхэм ыкІи педиатрэхэм медицинэ консультацие зэрадашіыщт шіыкіэр. Непэ эпидемиологием ылъэныкъокІэ Іофхэр къызэрэхьылъагъэхэм къыхэкІэу мы врачхэм уаlукІэныр, къызэбгъэплъынхэр къин хъугъэ. Проектэу зигугъу къэтшІыгъэм ишІуагъэ къэкІощт тицІыфхэр анахь зыгьэгумэкІхэрэ ІофыгьохэмкІэ врачхэм, медицинэ учреждениехэм япащэхэм, псауныгъэм икъэухъумэнкІэ штатым хэмыт специалистхэу Министерствэм къепхыгъэхэм джэуапхэр къаратыжьынхэмкІэ. Социальнэ сетьхэр зыгъэфедэхэрэм онлайн-консультацие къаритын ылъэкІыщт врач-кардиологэу, Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым икардиологическэ диспансер ипащэу Аулъэ Фатимэ. Илъэс 24-рэ хъугъэ ащ Іоф зишІэрэр.

Тхьэмэфитіум къыкіоці ціыфхэр зыгъэгумэкІхэрэ Іофыгъуабэмэ ащыщхэр зэшІуахынхэ алъэкІыгъ. ПсэупІэу Яблонов-

Поселкэ къэлэ гъэпсыкіэ зиіэ Яблоновскэм илъэмыдж чіэгъ пыдзафэхэр щаугьоигьэх.

скэм щыщ горэм итхьаусыхэ тхылъ зыфэгъэхьыгъэр автомобильхэр зэрыкІохэрэ лъэмыджым ычІэгъ щызэІукІэгъэ хэкІыр ары. Муниципальнэ образованиеу «Яблоновскэ къэлэ псэупІэр» зыфиІорэм иадминистрацие щылажьэхэрэм яшІуагъэкІэ пІэлъэ кІэкІым къыкіоці хэкіыр Іуащыгъ.

Адыгеим и ЛІышъхьэ ренэу ынаІэ тырегъэты цІыфхэр зыгъэгумэкІхэрэ Іофыгъохэм язэшІохын зэрэдэлажьэхэрэм. 2021-рэ илъэсым иублэгъум къыщегъэжьагъэу «Къэралыгъо фэlo-фашlэхэр» зыфиlорэ платформэмкІэ гъогогъу 3497-рэ цІыфхэм закъыфагъэзагъэу агъэунэфыгъ, социальнэ сетьхэмкІэ — гъогогъу 3850-рэ. Ахэр зэкІэ зыфэгьэхьыгьэ лъэныкъохэмкІэ зэтыраутыжьых, Іофыгьоу къаІэтыгьэр зэпхыгьэ ведомствэхэм е муниципальнэ образованиехэм етІанэ аІэкІагъахьэх. Социальнэ мэхьанэ зиІэ ІофыгъохэмкІэ къэралыгъо хабзэм ыкІи чІыпІэ зыгъэІорышІэжьыным якъулыкъухэм

мафэ къэс аlэкlагъахьэх ахэм япхыгъэ тхылъхэр. Республикэм и Ліышъхьэ а Іофыгъохэмкіэ зэшІохыгьэ хъугьэхэр тхьэмафэ къэс къыІэкІагьэхьажьых. ЦУР-м зэрэхигъэунэфыкІырэмкІэ, мазэ къэс цІыфхэм зышъхьашыгу къырахырэ, зыгъэгумэкІыхэрэ Іофыгъохэу яІэхэр нахьыбэ

ГъэцэкІэкІо хабзэмрэ чІыпІэ зыгъэ Іорыш І эжьынымрэ якъулыкъухэм мазэ къэс Іофэу ашІагьэм фэгьэхьыгьэ зэфэхьысыжьхэр къатых. Ахэм яшІуагьэ къэкІо ІофшІэныр нахь тэрэзэу зэхэщэгъэнымкІэ ыкІи Адыгеим и ЛІышъхьэ дэкІыгьо зэІукІэхэр зэхищэхэ зыхъукІэ уахътэм анахь зигьо Іофыгьохэу къыгьэуцухэрэмкІэ зэхэфын Іофтхьабзэхэр зэрихьанхэм лъапсэ фэхъух. Хабзэм иреспубликэ къулыкъухэм япащэхэр джырэблагъэ зэlукlэнхэмкlэ Адыгеим и ЦУР изичэзыу отчет ары лъапсэ хъугъэр. Ащ нэмыкІэу хабзэм иреспубликэ къулыкъухэм апае мафэ къэс социальнэ сеть 885-мэ Іоф ашІэ. Джэуапхэр игъом аlэкlэхьанхэмкlэ а пстэуми яшІуагьэ къэкІо. Мазэ къэс министерствэхэм, ведомствэхэм, джащ фэдэу муниципалитетхэм социальнэ сетьхэмкІэ къэбарэу къаІэкІэхьагъэхэм япхыгъэу яюфшіэн зэрагъэцакІэрэм елъытыгьэу мы Гупчэм мазэ къэс зэфэхьысыжь гъэнэфагъэхэр ешІых. Хабзэмрэ цІыфхэмрэ язэпхыныгъэ нахь пытэнымкІэ, цІыфхэм ягумэкІыгьохэр игьом зэшІохыгьэнхэмкІэ ахэр зэкІэ амалышІу мэхъух.

МэфэкІым зэрипхыгъэх

Льэпкь цІыкІухэу чІышьхьашьом тетхэм я Дунэе мафэ шышьхьэІум и 9-м хагьэунэфыкІыгь. Шапсыгьэ кьуаджэу Агуй-Шапсыгьэ щызэхащэгьэгьэ фестивалым къекІолІэгьагьэхэри ащ хэлэжьагьэх. Мыщ Кавказым ичІыпІэрыс льэпкьхэм яапэрэ этнографическэ фестивалэу «Дети-побратимы» зыфиюрэр щырагьэкюкыгь.

орэдыю купхэу «Шапсыгъэ нэ- телъ. фылъэхэм», «Жъогъобыным», «Псынэпсым» «Лышъэ кІэным» нэмыкІхэми фестивалым зыкъыщагъэлъэгъуагъ. Ахэм анэмыкІэу хьакІэхэри мэфэкІым къыхэлэжьагъэх, ахэр Налщык, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Темыр Осетием къарыкІыгъагъэх.

– Лъэпкъ цІыкІухэм я Мафэ ипэгьокІзу зэхэтщэгьэгьэ апэрэ этнографическэ фестивалыр цыфхэм агу рихьыгь ыкІи ашІогъэшlэгъоныгъ, — къыlуагъ ансамблэу «Дышъэ кІэным» ипащэу Нэгъуцу Сурэ. — Лъэпкъ зэфэшъхьафхэм къахэкІыгъэ купхэр зы сценэм щызэlубгъэкІэнхэм мэхьанэшхо иІ. Бзэ зэфэшъхьафхэмкІэ орэдхэр къэтэюхэми, лъэпкъ культурэхэр тэгъэлъапІэхэми, зы къэралыгъошхом зэкІэми тыщыщ. Ар фестивалым къекІолІагьэхэм къагурыІуагъэу къысшІошІы, илъэс

ЗэлъашІэрэ кІэлэцІыкІу къэ- къэс фестивальхэм нахь цІыфышъокІо, инструментальнэ ыкІи бэ къызэрякІолІэщтым сицыхьэ

Фестивалым хэлэжьагьэхэм якъэгъэлъэгъонхэр дипломхэм кіэ, нэпэеплъ шіухьафтынхэмкіэ хагъэунэфыкІыгъэх. Ахэр фестивалыр зэхэзыщагъэхэу культурэм и Гупчэу Агуй-Шапсыгъэ дэтым, Краснодар краим иобщественнэ организациеу, Хы-Іушъом щыпсэухэрэ адыгэшапсыгъэхэм ялъэпкъ культурэ и Гупчэу «Шапсыгьэм», ЮНЕ-СКО-м хэтэу, культурологэу, тхакІохэмрэ искусствэм иІофышІэхэмрэ я Дунэе Союз хэтэу Марышева Розетэрэ къагъэхьазырыгъагъэх.

- Агуй-Шапсыгьэ щыкІогьэ мэфэкіым тигъэгушіуагъ ыкіи тигъэрэзагъ, — къыІуагъ ШІоикъо клубым ипащэу Тхьагъушъэ Мариет. — ТикъэшъокІо ансамблэу «Жъогъобыным» хэтхэр фестивалым илауреат хъугъэх. НЫБЭ Анзор.

Іэнэ хъураер

Щамсудинэ лъэпкъыр рэгъуазэ

Гуманитар ушэтынхэмкіэ Адыгэ республикэ институтэу Кіэрэщэ Тембот ыціэ зыхыырэм шышъхьэіум и 17-м 2021-рэ ильэсым іэнэ хъураеу «Адыгэ Іоріотэ шіэныгьэм иіахьышіу хишіыхьагь» зыфиіорэр щыіагь. Ар зэльашіэрэ шіэныгьэлэжьэу, филологие шіэныгьэхэмкіэ докторэу, Дунэе адыгэ (щэрджэс) академием иака-демикэу, Адыгэ Республикэм шіэныгьэмкіэ изаслуженнэ Іофышіэшхоу Хъут Щамсудинэ къызыхьугьэр ильэс 85-рэ зэрэхьугьэм фэгьэхьыгьагь.

Іэнэ хъураер пэублэ гущыІэ кІэкІкІэ къызэІуихыгь институтым идиректорэу, философие шІэныгъэхэмкІэ докторэу ЛІы-Іужъу Адам. Илъэпкъ ыпашъхьэ шІулэжьыгьэ ин щызиІэу, анахь шІэныгъэлэжь инэу АдыгеимкІэ зыцІэ къыраІохэрэм Щамсудинэ зэращыщыгъэр, пасэу, къоджэ еджапІэм чІэсзэ, адыгэ жэрыІо творчествэм пыщагъэ зэрэхъугъэр, ятэжъэу Исхьакъ къыІуатэхэрэм емызэщэу зэрядэlущтыгъэр, пшысэхэу тэтэжъым къыІуатэхэрэм ащыщ зытІущ къытхи, (я 5-рэ классым исыгъ), Щамсудинэ институтым къызэраригьэхьыгьагьэр А. ЛІыІужъум къыІуагъ. ИкІэлэцІыкІугъом къыздиштэгъэ фэщэныгъэ лъэшэу Щамсудинэ хэлъыгъэм, ыужыкІэ, ишъыпкъэу зэрэхигъэхъуагъэр, гъэсэгъэ-еджагъэ зэрэхъугъэр, щэІэфэ Адыгэ loploтэ шlэныгъэм емызэщыжьэу зэрэдэлэжьагьэр Адам кІигьэтъыгъ. Непэрэ Іэнэ хъураер ліым ищыіэныгьэ ыкіи итворческэ гъогу икъоу къизыІотыкІыщтэу ылъытагь, узыгьо инэу къекlокlырэр пэрыохъу мыхъугъэмэ, дунэе мэхьанэ зиІэ конференцие зэрэзэхащэщтыгъэр, ау джырэкІэ, ежь Хъут Щамсудинэ Іоф зыщишІэгъэ институтым июфышіэхэм яшіошіхэр ліым иіофшіагъэхэмкіэ къызэрэраютыкыщтхэр къы-Іуагъ, гущыІэр фигъэшъошагъ гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтэу КІэрэщэ Тембот ыцІэ зыхьырэм loplyaтэмкІэ икъутамэ ипащэу, филологие шІэныгъэхэмкІэ докторэу Цуекъо Нэфсэт. Ащ «Хъут Шамсудинэ шІэныгъэмрэ лІыгъэмрэ афэлэжьагъ» зыфиlорэ къиІотыкІыныр къышІыгь. Адыгэ loploтэ шlэныгъэм ежь илъэгьо

гъэнэфагъэ Щамсудинэ зэрэпхырищыгьэр Нэфсэт къыІуагъ. ЦІыф сакъэу, Іушэу, акъылышІоу, гулъытэшхо ыкІи гукІэгъу ин иунагъокІэ, илъфыгъэхэмкІэ, ІахьылхэмкІэ, ныбджэгъухэмкІэ зэрэхэльыгьэр кІигьэтхьыгь. ИкІэлэцІыкІугьом къыщегьэжьагъэу, ятэжъэу Исхьакъ ихьакІэщ щызэхихыгъэ таурыхъхэр, тхыдэхэр, пшысэхэр, гущыІэжъхэр зэкІэ гукІэ зэришыпыгъэхэр, Адыгэ къэралыгъо кІэлэегъэджэ институтым щеджэзэ, ХьэдэгъэлІэ Аскэр кІалэр апэу зэрилъэгъугъэр ыкІи ащ зыгорэ зэрэхэкІыщтым гу зэрэлъитагьэр, институтым иloploтэ къутамэ экспедициехэу щызэхащэхэрэм ахигьэлажьэу къызэрэхэкІыгьэр, зэкІэупкІэгъэ чаныгъэ Щамсудинэ зэрэхэлъыгъэр, ышІэрэм зэрегугъущтыгъэр къыІотагъэх. Институтыр къызеух ужым, Хъут Щамсудинэ илъэситІо Тэхъутэмыкъое гурыт еджапІэм Іоф шІэныгъэхэр зыщыхагъэхъорэ институтым къащэжьи, методистэу заулэрэ Іоф щишІагъ. Апэрэу ХьэдэгъэлІэ Аскэр институтым къыригъэблагъи, Іоф щишІэ хъугъэ. Томибл хъурэ «Нартхэр» къыдэгьэкІыгьэнхэмкІэ редакционнэ коллегием хигъэхьэгъагъ. СборникипшІ пчъагъэ адыгабзэ ыкІи урысыбзэкІэ Хъут Щамсудинэ ыкІи «Адыгэ гущыІэжъхэр» гъусэ иІэу къыдигъэкІыгъ. Угъоен-ушэтын Іофшіэгъэшхо иі: монографиеу 4 къыдигъэкІыгъ: «Историко-лирические песни адыгов», «Адыгское народное слово», нэмыкІхэри. Мы тхылъи 4-р адыгэ лъэпкъымкІэ шІэныгъэ къэкІопіэшіу хъугьэ. Нэфсэт игущыіэ къыхигъэщыгъ, Щамсудинэ писатель-просветительхэм ятвор-

чествэ Іоф зэрэдишІагъэр ыкІи тхылъэу «Шаги к рассвету» зыфиюрэр къызэрэдигьэкыгьэр. Нэмык шІэныгъэлэжьхэр игъусэхэу, хрестоматиехэр, учебникхэр, методическэ ІэпыІэгъухэр ытхыгъэх. ЛІэужыкІэхэр наукэм пэблагъэ шІыгъэнхэм, хэщэгъэнхэм Іофышхо дишІагъ. ПроектыкІэ инэу лъэпкъ фольклорыр ухъумэгъэным тегъэпсыхьагъэм изэхэгъэуцон Хъут Щамсудинэ ишъыпкъэу Іоф дешІэ: пшысэхэр, тхыдэхэр ежь ыштагъ, томи 3-у къыдэкІыным фагъэхьазыры. Хъутым радиом, гъэзетым, журналэу «Зэкъошныгъэм» зэпхыныгъэ ин адыриlагъ, ишъыпкъэу loф адишlагъ. Адыгэ лъэпкъым идышъэ кон – фольклорыр къызэтегъэнэгъэнымкіэ, шіэныгъэ лъапсэм тегъэуцогъэнымкІэ Щамсудинэ бэ Іофыгьоу ылэжьыгьэр.

Цуекъо Нэфсэт ежь ышъхьэкІэ Хъут Щамсудинэ итхэкІо-секретарэу Іоф зэрэдишІагъэм ихьатыркіэ, ліым ишіыкіэ-гъэпсыкІи, иІофшІэкІэ хабзи, ныбджэгъуныгъэм мэхьанэу фишІрэми, нэмык лъэныкъуабэми ащыгъуазэ хъугъэ. Щамсудинэ наукэр ыгу хэпкlагъэу щытыгъ, ау нитІум амылъэгьоу зэтІысми, игугъэ чІинагъэп. Шъыпкъэ, зыфэдэр къэІотэгьое ныбджэгьу хьалэлхэу, гукІэгъу ин зыхэлъхэу Мамый Руслъан, ЩэшІэ Казбек, Бэгъ Нурбый, Къуекъо Налбый, Къат Теуцожь, Шъхьаплъэкъо ГъучІыпс лъэшэу фэгумэкІхэу, пытэу къыкъотыгъэх. Щамсудинэ ищыІэныгъэ мыпсынкІэ, Цуекъо Нэфсэт Н. Островскэм игъашіэ – щыіэныгъэр зэрэліыгъэшіапіэм, зыгорэущтэу фигъэдагъ. ЛІым щэІэгъэшхо зэрэхэлъыгъэр, тхьаусыхэу, нэмыкІэу зэрэщымытыгьэр, бэ зэришІэштыгьэр, бэ игульытэ, иакъыл зынэсыщтыгъэр. Джары «Усэрэжъ» зыкІыраІощтыгъэр – «Іуш дэд, ымышІэ щыІэп» ащ къикІырэр, ар бэмэ афагъэшъуашэрэп. ИныбджэгъухэмкІэ, иІахьылхэмкІэ гукІэгъушІагъ. Щамсудинэ ренэу анахь зыкІэхъопсыщтыгъэр икъуадж, ихьабл, иурам арэу зэрэщытыгъэр Нэфсэт къыІуагъ. Хъут Щамсудинэрэ ишъхьэгъусэу Зоерэ пшъэшъэжъыитІу зэрэзэдапІугьэр, ахэр цІыфы зэрэхъугъэхэр — Замирэ Налщык щэпсэу, тым игъогу рыкІуагъ — шІэныгъэлэжь, пшъэшъэ нахьыкІэу Тэмарэ — врач, Мыекъуапэ шэпсэу, туми уна-

гъохэр, бынхэр яІэх. Нэфсэт

ыгу къызэрэкіыжьрэмкіэ, Щамсудинэ ипхъорэлъфэу, Замирэ икіалэу Астемир аіуагъэмэ, зишіэжьыщтыгъэп, джы ар ціыфы хъугъэ. «Шіэныгъэлэжьышхоу, ціыфышіу дэдагъэу Хъут Щамсудинэ игупшысэ, иакъыллэжьыгъэкіэ непи къытхэт ыкіи къытхэтыщт сыдигъуи», — къыіуагъ Нэфсэт.

Гуманитар ушэтынхэмкіэ Адыгэ республикэ институтэу Кіэрэщэ Тембот ыціэ зыхьырэм ипащэ игуадзэу, филологие шіэныгъэхэмкіэ докторэу Биданэкъо Марзият Іэнэ хъураер лъигъэкіотагъ ыкіи зэрищагъ.

ГущыІэр фигъэшъошагъ институтым литературэмкІэ иотдел и юфыш 1 э шъхьаІэу, филологие шІэныгъэхэмкІэ докторэу Мамый Руслъан. «Хъут Щамсудинэ шІэныгъэлэжь, ныбджэгъу» зыфиlорэ къиІотыкІыныр къышІыгъ. Студентыгъом къыщыкІэдзагъэу зэрэшІэхи, Щамсудин, ежь Мамыир, ЩэшІэ Казбек, Къуекъо

Налбый, Іэм пыт Іэхъуамбэм афэдэхэу, зэрэзэкъотыгъэхэр Руспъан ІупкІзу къыриІотыкІыгъ, Хъут Щамсудинэ ищыІзныгъэ ыкІи итворчествэкІэ тхылъитІу зэритхыгъэр, ау я ІІ-рэр къыдэкІыным фэхьазырэу щылъэу, Щамсудинэ идунай зэрихъожыгъэр, ау ныбджэгъу ялыем инэпэеплъ инэу тхылъыр къызэрэдэкІыгъэр къыІотагъ Руслъан.

Іэнэ хъураем псэлъэ фабэ къыщишіыгъ институтым loplyатэмкіэ иотдел иіофышіэу, филологие шіэныгъэхэмкіэ докторэу Къуекъо Асфар. Адыгэ хъакіэщыр гъэсэпіэ-еджэпіэ инэу, гупшысэ къэкіуапізу, акъыл уцупізу, ціыфыр лъэныкъуабэкіэ ыпсыхьэу зэрэщытыгъэр кіигъэтхъыгъ.

Іэнэ хъураем къиІотыкІынэу «Ш. Х. Хут как создатель антологии литературных произведений адыгских писателей-просветителей» зыфиІорэр институтым славян-адыгэ культурэ зэпхыныгъэхэмкІэ иотдел иІофышІзу, педагогическэ шІэныгъэхэмкІэ кандидатэу Галина Луганскаям къыщишІыгъ. Филологие шІэныгъэхэмкІэ кандидат

хэу ШэкІо Мирэ Щамсудинэ итхылъэу «Нэфынэм екІурэ лъагъохэр» зыфиІорэм ыкІи Нэхэе Саидэ «Хъут Щамсудинэрэ адыгэ орэдыІо-тхыдэІуатэхэмрэ» къатегущыІагъэх.

Институтым литературэмкіз иотдел ипащэу, филологие шізныгъэхэмкіз докторэу Щэшіз Щамсэт Хъут Щамсудинэ ныбджэгъу дэгъухэр сыдигъуи зэриіагъэхэр, шіу зэралъэгъущтыгъэр, ежъри зэрэціыфышіуакъылышіуагъэр, яунагъохэмкіз зэгупсэ-зэщыщхэм фэдэхэу зэрэзэхэтыгъэхэм ягугъу къышіыгъ, зы ціыф инэу, ліэшіэгъум

зэу къэхъурэм, Щамсудинэ ащыщыгъэу ылъытагъ.

Іэнэ хъураем хэлэжьагь ыкІи кІзух псэлъэ фабэ къыщишІыгь АР-м и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыцІэкІэ щытым иактрисэу, Урысыем изаслуженнэ, АР-м инароднэ артисткэу Уджыхъу Марет — Щамсудинэ ышыпхъум ыпхъу, ащ елъытыгьэу, цІыфхэмкІэ ыкІи ІахьылхэмкІэ ипсэнчъэгъагъэ ащ кІигъэтхъыгъ. АкъылышІо дэдэу, цІыфышІу зафэу зэрэщытыгъэр Марет щысэхэмкІэ къыгъэлъэгъуагъ, ліым ыціэкіэ институтэу Іэнэ хъураер зэхэзыщагьэм ыкІи зэкІэ ащ хэлэжьагьэхэм «Тхьашъуегъэпсэу, тышъуфэраз!» — Марет къаријуагъ. Джащ фэдэу Щамсудин ыпхъухэу Замирэ ыкІи Тэмарэ ятэ шъхьэкіафэ фашіэу, ренэу Іофтхьабдецехешьхевыфецех дехохшев зэрягуапэр къаlуагъ. «Шly зышІэрэм, шІу фыщылъ» пкІэнчъэу alуагъэп.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан Іофтхьабзэм къыщытырихыгъэх.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмк Тэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Притыка Надежда Николай ыпхъур Красногвардейскэ, Теуцожь районхэмкІэ зы мандат зиІэ хэдзыпІэ коеу N 7-мкІэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет – Хасэм идепутатынымкІэ кандидатэу тхыгьэным ехьылІагь

Политикэ партиеу ЛДПР-м — Урысыем и Либеральнэ-демократическэ партие и Адыгэ шъолъыр къутамэ къыгъэлъэгъогъэ Притыка Надежда Николай ыпхъур Красногвардейскэ, Теуцожь районхэмкІз зы мандат зиІз хэдзыпІз коеу N 7-мкІз Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатыным-кІз кандидатэу тхыгъэным пае Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкІз и Гупчэ комиссие къырахьылІзгъз документхэм ахаплъи, кандидатыр къызэрагъэлъэгъорэ шІыкІзр къыдалъытагъэмэ, къэбархэм яшъыпкъагъэ ыуплъэкІухи, Адыгэ Республикэм и Законэу N 351-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехьылІагъ»

зыфиloy 2005-рэ илъэсым шышъхьэlум и 4-м къыдэкlыгъэм ия 25-рэ, ия 44-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие унашъо ышlыгъ:

1. Притыка Надежда Николай ыпхъур, 1975-рэ илъэсым къэхъугъэр, политикэ партиеу ЛДПР-м — Урысыем и Либеральнэ-демократическэ партие и Адыгэ шъолъыр къутамэ Красногвардейскэ, Теуцожь районхэмкіэ зы мандат зиіэ хэдзыпіэ коеу N 7-мкіэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкіэ кандидатэу къыгъэлъэгъуагъэр 2021-рэ илъэсым шышъхьэіум и 3-м сыхьатыр 15.25-м тхыгъэнэу.

2. Н. Н. Притыка зэратхыгъэр къэзыушыхьатырэ тхылъыр етыгъэнэу.

3. Мы унашъор Красногвардейскэ районым хэдзынхэмкіэ ичіыпіэ комиссие іэкіэгьэхьэгьэнэу.

4. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къыхягъэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Н. А. СЭМЭГУ Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХЬАЦІАЦІ

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэІум и 3, 2021-рэ илъэс 118/559-7

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмк Тэ и Гупчэ комиссие иунашъу

КІыкІ Асльан Русльан ыкьор Теуцожь районымкІэ зы мандат зиІэ хэдзыпІэ коеу N 24-мкІэ Адыгэ Республикэм и Кьэралыгьо Совет – Хасэм идепутатынымкІэ кандидатэу тхыгьэным ехьылІагь

Урысые политикэ партиеу «Единэ Россием» и Адыгэ шъолъыр къутамэ къыгъэлъэгъогъэ КІыкІ Аслъан Руслъан ыкъор Теуцожь районымкіэ зы мандат зиіэ хэдзыпіэ коеу N 24-мкіэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкіэ кандидатэу тхыгъэным пае Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие къырахьыліэгъэ документхэм ахаплъи, кандидатыр къызэрагъэлъэгъорэ шіыкіэр къыдалъытагъэмэ, къэбархэм яшъыпкъагъэ ыуплъэкіухи, Адыгэ Республикэм и Законэу N 351-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехьыліагъ» зыфию 2005-рэ

илъэсым шышъхьэlум и 4-м къыдэкlыгъэм ия 25-рэ, ия 44-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие **унашъо ышlыгъ**:

1.КІыкІ Аслъан Руслъан ыкъор, 1979-рэ илъэсым къэхъугъэр, Урысые политикэ партиеу «Единэ Россием» и Адыгэ шъолъыр къутамэ Теуцожь районымкІз зы мандат зиІз хэдзыпІз коеу N 24-мкІз Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкІз кандидатэу къыгъэлъэгъуагъэр 2021-рэ илъэсым шышъхьэІум и 3-м сыхьатыр 15.30-м тхыгъэнэу.

2. А. Р. КІыкІым зэратхыгьэр кьэзыушыхьатырэ тхыльыр етыгьэнэу.

3. Мы унашъор Теуцожь районым хэдзынхэмкlэ ичlыпlэ комиссие Іэкlэгъэхьэгъэнэу.

4. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къыхягъэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Н. А. СЭМЭГУ Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХЬАЦІАЦІ

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэІум и 3, 2021-рэ илъэс 118/560-7

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмк Тэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Шевчук Александр Леонид ыкъор къалэу Мыекъуапэкlэ зы мандат зиlэ хэдзыпlэ коеу N 15-мкlэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкlэ кандидатэу тхыгъэным ехьылlагъ

Социалистическэ политикэ партиеу «СПРАВЕДЛИ-ВАЯ РОССИЯ – ПАТРИОТЫ – ЗА ПРАВДУ» зыфиюрэм Адыгэ Республикэмк зишьольыр къутамэ къыгъэлъэгъогъэ Шевчук Александр Леонид ыкъор къалэу Мыекъуапэк зы мандат зи зэдзып коеу N 15-мк дыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымк зандидат тхыгъэным пае Адыгэ Республикэм хэдзынхэмк и Гупчэ комиссие къырахьыл згъорэ шык зрагъэлъэгъорэ шык р къыдалъытагъэмэ, къэбархэм яшъыпкъагъэ ыуплъэк ухи, Адыгэ Республикэм и Закон у N 351-р зытет у «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатхэм яхэдзын

ехьылІагъ» зыфиІоу 2005-рэ илъэсым шышъхьэІум и 4-м къыдэкІыгъэм ия 25-рэ, ия 44-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие **унашъо ышІыгъ**:

1. Шевчук Александр Леонид ыкъор, 1967-рэ илъэсым къэхъугъэр, социалистическэ политикэ партиеу «СПРАВЕДЛИВАЯ РОССИЯ – ПАТРИОТЫ – ЗА ПРАВДУ» зыфиюрэм Адыгэ Республикэмкы ишъолъыр къутамэ къалэу Мыекъуапэкы зы мандат зию хэдзыпы коеу N 15-мкы Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкы кандидатэу къыгъэлъэгъуагъэр 2021-рэ илъэсым шышъхьыум и 3-м сыхьатыр 15.35-м тхыгъэнэу.

2. А. Л. Шевчук зэратхыгъэр къэзыушыхьатырэ тхылъыр етыгъэнэу.

3. Мы унашъор къалэу Мыекъуапэ хэдзынхэмкіэ ичіыпіэ комиссие Іэкіэгъэхьэгъэнэу.

4. Мы унашьор республикэ гьэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къыхягьэутыгьэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Н.А. СЭМЭГУ Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф.З. ХЬАЦІАЦІ

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэІум и 3, 2021-рэ илъэс 118/561-7

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмк Тэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Погодин Сергей Петр ыкьор кьалэу Мыекьуапэкlэ зы мандат зиlэ хэдзыпlэ коеу N 15-мкlэ Адыгэ Республикэм и Кьэралыгьо Совет – Хасэм идепутатынымкlэ кандидатэу тхыгьэным ехьылlагь

Урысые политикэ партиеу «Единэ Россием» и Адыгэ шъолъыр къутамэ къыгъэлъэгъогъэ Погодин Сергей Петр ыкъор къалэу МыекъуапэкІэ зы мандат зиІэ хэдзыпІэ коеу N 15-мкІэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкІэ кандидатэу тхыгъэным пае Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие къырахьылІэгъэ документхэм ахаплъи, кандидатыр къызэрагъэлъэгъорэ шІыкІэр къыдалъытагъэмэ, къэбархэм яшъыпкъагъэ ыуплъэкІухи, Адыгэ Республикэм и Законэу N 351-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехьылІагъ» зыфиІоу 2005-рэ

илъэсым шышъхьэlум и 4-м къыдэкlыгъэм ия 25-рэ, ия 44-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие **унашъо ышlыгъ:**

1. Погодин Сергей Петр ыкъор, 1963-рэ илъэсым къэхъугъэр, Урысые политикэ партиеу «Единэ Россием» и Адыгэ шъолъыр къутамэ къалэу Мыекъуапэкlэ зы мандат зиlэ хэдзыпlэ коеу N 15-мкlэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкlэ кандидатэу къыгъэлъэгъуагъэр 2021-рэ илъэсым шышъхьэlум и 3-м сыхьатыр 15.40-м тхыгъэнэу.

2. С. П. Погодиным зэратхыгъэр къэзыушыхьатырэ тхылъыр етыгъэнэу.

3. Мы унашъор къалэу Мыекъуапэ хэдзынхэмкlэ ичlыпlэ комиссие Іэкlэгъэхьэгъэнэу.

4. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къыхягъэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Н.А. СЭМЭГУ Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф.З. ХЬАЦІАЦІ

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэlум и 3, 2021-рэ илъэс 118/562-7

7

Искусствэм ицІыфхэр

ШъхьакІумыдэ Нурыет фэгушІуагъэх

РСФСР-м изаслуженнэ артисткэу, Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу Шъхьак умыдэ Нурыет ыныбжь ильэси 100 хъугъэ.

Хьащтыку къыщыхъугъэу Мыекъуапэ щыпсэурэ артисткэ ціэрыіом ыдэжь кіохи, игушіуагьо дэзыгощыгъэхэр бэ мэхъух.

Мыекъуапэ иадминистрацие ипащэ иІэнатІэ зыгъэцэкІэрэ Сергей Стельмах, къэлэ администрацием икъулыкъушІэхэр, Адыгэ Республикэм культурэмкІэ иминистрэу Аулъэ Юр, Урысыем итеатрэхэм яІофышІэхэм я Союз икъутамэу

Адыгэ Республикэм щыІэм ипащэу, АР-м иартист цІэрыІоу Зыхьэ Заурбый, Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыцІэ зыхьырэм ихудожественнэ пащэ ипшъэрылъхэр зыгъэцэкІэрэ зэлъашІэрэ артистэу Хьакъуй Аслъан, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Камернэ музыкальнэ театрэу Хьанэхъу Адамэ ыцІэ зыхьырэм ихудожественнэ па-

щэу, искусствоведениемкІз кандидатэу Сулейманов Юныс, Адыгэ Республикэм и Урыс театрэу А. Пушкиным ыцІз зыхьырэм ипащэу Роман Корчатэ, АР-м и Къэралыгъо филармоние инысхъэпэ театрэу «Дышъэ къошыным» ихудожественнэ пащэу Сихъу Станислав, общественнэ ІофышІэхэр,

журналистхэр Шъхьак Гумыдэ Нурыет илъэси 100 зэрэхъугъэм фэш фэгуш Гуагъэх. Адыгеим итеатрэхэм лъапсэ аш Гыным, цыфхэм алъы Гээхиш Гыхэм и Гахьа урэхиш Губаразэхэу «Тхьауегъэпсэу» раюжьыгъ.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат, Урысыем итеатрэхэм яІофышІэхэм я Союз итхьаматэу Александр Калягиным, Къэбэртэе-Бэлъ-

къарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым, Темыр Осетием – Аланием, Краснодар краим, нэмыкіхэм яправительствэхэм яшіуфэс тхылъхэр Шъхьакіумыдэ Нурыет къыратыжьыгъэх.

ШъхьакІумыдэ Нурыет, ащ ишъхьэгъусэу, лъэпкъ литературэм щызэлъашІзу, шІэныгъэлэжьэу Къуныжъ Мыхьамэт къафэгушІуагъэхэм «Тхьашъуегъэпсэу» къараІожьыгъ.

«Мэшэлахь. Урысыем и Къыблэ шъолъыр щыпсэурэ артистхэм анахьыжъэу Шъхьакlумыдэ Нурыет къытхэт, тиlофшlэн къыхэлажьэ, упчlэжьэгъу тэшlы», — къыlуагъ артист цlэрыlоу Зыхьэ Заурбый. — Нурыет фэдэцlыф Іушхэм, цlыф лъэшхэм яшlуагъэкlэ Адыгеим итеатрэхэм хэхьоныгъэхэр ашlыгъэх».

Опсэу, тилъапІзу Нурыет! Уинасып бэгъонэу, бэгъашІэхэм ябэгъэшІэжь ухъунэу тыпфэлъаlo.

Сурэтхэр зэхахьэм къыщы-тетхыгъэх.

Къоджэ щыІакІэр

Пэнэхэс итхылъеджапІэ изэхъокІыныгъэхэр

Льэпкь проектэу «Культурэр» щыІэныгьэм щыпхыращызэ, модельнэ тхыльеджапІэхэр Адыгэ Республикэм щызэтырагьэпсыхьэх.

Урысыем культурэмкіэ и Министерствэ кіэщакіо фэхьуи, Урысые Федерацием и Правительствэ иіэпэчіэгьанэ къыхахыгьэ бюджет ахъщэр апаіуагьахьэзэ, хэгьэгум итхыльеджэпіи 151-рэ уахътэм диштэу агьэкіэжьыгь.

Модельнэ тхылъеджапІэхэр

гъэпсыгъэнхэм фэш рагъэжьэгъэ Іофыр лъагъэкІуатэ. Зэнэкъокъу шІыкІэм тетэу джыри тхылъеджэпІи 154-рэ хэгъэгум къыщыхахыгъ.

Модельнэ тхылъеджапІэхэр зэхэщэгъэнхэмкІэ Пэнэхэс къоджэ тхылъеджапІэмрэ Каменномостскэ кlэлэцlыкlу тхылъеджапlэмрэ Урысыем изэнэкъокъу хэлэжьагъэх.

Урысые Федерацием культурэмкіэ и Министерствэ зэнэкъокъум икіэуххэр зэфихьысыжьыгъэх. Тэхъутэмыкъое районымкіэ Пэнэхэс къоджэ

тхылъеджапІэр текІоныгъэр къыдэзыхыгъэхэм, зэтырагъэпсыхьащтхэм ахалъытагъ, сомэмиллиони 5 къыфатІупщынэу рахъухьагъ.

— Пэнэхэс къоджэ тхылъеджапіэр 1955-рэ илъэсым зэхащагъ, — къытиіуагъ Тэхъутэмыкъое районым иадминистрацие культурэмкіэ и Гъэіорышіапіэ ипащэу Ацумыжъ Рустам. — Тхылъ мини 9300-рэм нахыбэчіэлъ. Гъэцэкіэжьын Іофхэр заухыкіэ, районым итхылъеджэпіэ анахь дэгъухэм ащыщ хъущт.

Пэнэхэс адыгэ къоджэшху, ціыф ціэрыіохэр щапіугьэх. Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгеим инароднэ артистэу Бастэ Азмэт къызэрэтиіуагъэу, къуаджэм иціыфхэр республикэм щашіэх.

Шъхьэлэхъо Шырахьмэт совхозым ипащэу, республикэм мэкъумэщымкІэ иминистрэу щытыгь. Чэмышъо Гъазый Адыгэ Республикэм культурэмкІэ иминистрэу илъэсыбэрэ ІофышІагъ. Шъхьэлэхъо Байзэт медицинэм щызэлъашІэ, кІэлэцІыкІухэм яІэзэнымкІэ шІыкІэшІоу къыгъотыгъэр макІэп. ДжастІэ Пащ, Хьагъур Асфар, Жадэ Андзаур, Сэхъутэ Казбек, фэшъхьафхэм ящытхъу къоджэдэсхэм аІо.

Советскэ Союзым и Ліыхъужъэу Шіуціэ Абубэчыр ишіэжь фэгъэхьыгъэу тхылъеджапіэм музей къыщызэlуахыгъ. Хэгъэгу зэошхом илъэхъан тидзэкlоліхэм ліыгъэу зэрахьагъэм ехьыліэгъэ сурэтхэм, нэрылъэгъу Іэпыіэгъухэм тхылъеджэхэр ашіогъэшіэгъонэу еплъых.

— ГъэцэкІэжьын Іофхэр рагъэжьагъэхэшъ, неущрэ мафэм телъытагъэу тегупшысэ, — къытиІуагь Пэнэхэс тхылъеджапІэм ипащэу ДзэлІ Заремэ. — ЗэлъашІэрэ тхакІоу МэщбэшІэ Исхьакъ тиІофшІапІэ къызетэгъэблагъэм пчыхьэзэхахьэм цІыфыбэ къызэрэкІогъагъэр сщыгъупшэрэп. Тыфай джащ фэдэ зэхахьэхэр нахьыбэрэ тиІэнхэу. Сэхъутэ Светланэ, Шъхьэлэхъо Нурихъан, Сэхъутэ Сулыет, нэмыкІ титхылъеджакІохэм сакъыщытхъу сшІоигъу. Жанрэ зэфэшъхьафхэмкІэ тхыгъэ тхылъхэм защагъэгъуазэ. Адыгеим итхакІохэм цІыфхэр нахыыбэу къакІэупчІэхэ зэрэхъугъэм тегъэгушІо.

Къэкlощт уахътэм диштэрэ тхылъеджапlэр Интернетым епхыгъэщт, ныбжьыкlэу тхылъхэм апыщагъэхэм япчъагъэ хэхьощт. Гъэцэкlэжьын lофхэр мыгъэ аухыщтхэу пащэхэр мэгугъэх. Тхылъеджапlэр нахь дахэ, кlyaпlэ зэрэхъущтым Дзэлl Заремэ къатегущыlагъ.

Нэкіубгъор зыгъэхьпзырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Тиспорт щыцІэрыІохэр

Анна Вяхиревар дунаим щашІэ

Дунэе гандболым щыцІэрыІоу Анна Вяхиревам гущыІэгъу тыфэхьоу бэрэ къыхэкіыгь. Спортыр ищыіэныгьэ щыщ зэрэхьугьэр ащ шюгьэшэгьон.

Яунагъо Тольятти къызэкощыжьым Аннэ цІыкІугьэ. Илъэси 6-м итэу гандболым зыфигъасэу ригъэжьагъ. Ятэу Виктор Вяхиревыр ятренерэу щытыгь. Аннэрэ ышыпхъоу Полинэрэ зы командэм зэдыхэтыхэ зыхъукІэ, зэфэшъхьаф чыпіэхэм ащешіэнхэр нахышіукіэ В. Вяхиревым ылъыти, джабгъу лъэныкъом Аннэ ыгъэуцугъ.

Анна Игнатченкэм ехьыщыр

Мыекъопэ гандбол клубэу «Адыифым» щешІэщтыгъэ Анна Игнатченкэр Анна Вяхиревам едгъапшэу къыхэкІы. А. Игнатченкэр джабгъу къогъупэм щешІэщтыгъ. Анна Вяхиревар гупчэм иджабгъу лъэныкъо щешІэ. А чІыпІэхэм уащешІэ зыхъукІэ, Іэсэмэгоу ущытыныр бэкіэ нахьышіу.

Адыгеим игандбол лъапсэ фэзышІыгьэу, Урысыем, Адыгеим язаслуженнэ тренерэу Джэнчэтэ СултІан спорт классым щеджэхэрэ пшъашъэхэр командэм къызырегъэблагъэхэм, ІэсэмэгукІэ къогъупэм щешІэн зылъэкІыщт ыгъотыщтыгъэп. Анна Игнатченкэр ІэджабгъукІэ ешІэщтыгъ. Пшъэшъэжъыем сэнаущыгъэ ин зэрэхэлъыр Джэнчэтэ СултІан ылъэгъущтыгъ. Ар къыдилъыти, ІэсэмэгукІэ къэлапчъэм Іэгуаор дидзэн ылъэкІыным Анна Игнатченкэм зыфигъэсэнэу тренерыр еушъыигъ.

— Цыхьэ къысфэзышІырэ тренерым дезгъашти, зыкІи сымыгъэфедэщтыгъэ шІыкІэхэм зафэзгьасэу езгьэжьагь, - къе-Іуатэ Анна Игнатченкэм. — Къыздэхъущтыр сшІэщтыгъэп, арэу щытми, тренерым, командэм хэт пшъашъэхэм сядэІущтыгъ.

«Адыифым» тІогьогогьо Урысыем изэнэкъокъу джэрзыр къыщихьыгъ. А. Игнатченкэр ешІэкІо анахь дэгъухэм ащыщ хъугъэ. Урысыем ихэшыпыкІыгъэ командэ хэтэу дунаим изэнэкъокъу хэлэжьагь, дышъэр типшъашъэхэм къыдахыгъ.

Пшъэшъэ лъхъанчэм игумэк1

Анна Вяхиревар ІэсэмэгукІэ гупчэм щешіэу, къэлапчъэм Іэгуаор бэрэ дидзэу зэнэкъокъухэм ащытлъэгъущтыгъ. Тольятти икомандэу «Лада-2-м» Анна Вяхиревар хэтэу хэгъэгум иныбжьыкІэхэм язэІукІэгъухэу Мыекъуапэ щыкІохэрэм ахэлажьэзэ зэдэгущыІэгьухэу зэдытиІагьэхэр сщыгъупшэхэрэп.

Анна Вяхиревам иешІакІэ бэмэ ашІогьэшІэгьоныгь. Пшъэшъэжъыем сыщытхъуи, Урысыем ихэшыпыкІыгъэ командэ аштэнэу, Олимпиадэ джэгүнхэм ахэлэжьэнэу фэсіуагъ.

- Сэ сыпшъэшъэ лъхъанч. Хэгъэгум ихэшыпыкІыгъэ командэ саштэщтэп, — ащыгъум къысиІуагъ А. Вяхиревам.

Ыгу къэсіэты сшіоигьоу пшъэшъэжъыем сеушъыиныр шэны сфэхъугъагъ. Мафэ горэм нэпэеплъ сурэтхэр тесхынхэу зесэгъажьэм, Ростов-на-Дону, Краснодар, Мыекъуапэ, нэмыкІхэм ащыщхэм пшъашъэхэр Аннэ къыгоуцохэзэ, къыщытхъущтыгъэх, упчІэжьэгъу ашІэуи къыхэкІыщтыгъ.

Уахътэр лъэкІуатэ

Анна Вяхиревам иІэпэІэсэныгьэ хигьахъощтыгъ, лъэпэ-лъагэ мыхъугъэми, гандболышхом щызэлъашІагъ.

Олимпиадэ джэгунхэу 2016-рэ илъэсым Рио-де-Жанейро щы-

кІуагъэхэм илъэс 21-м итэу А. Вяхиревар ахэлэжьагь. ЕшІэгъуи 8-мэ къэлапчъэм Іэгуаор гьогогьу 36-рэ ащыдидзагь.

2018-рэ, 2019-рэ илъэсхэм Европэм, дунаим язэнэкъокъухэм чанэу ахэлэжьагь. Дунаим ихэшыпыкІыгъэ гандбол командэ хагъэхьагъ. Олимпиадэ джэгунхэу Рио-де-Жанейро, Токио ащыкІуагъэхэм, Европэм изэнэкъокъу А. Вяхиревар шІуагъэ къытэу анахь дэгьоу ащ ешІагьэу зэхэщакІохэм алъытагъ.

Ащ фэдэ щытхъуцІэхэр Анна Вяхиревам нэмыкІ зыми Урысыем иешІакІохэм ащыщ къыдихы-

Дунаим игандбол хэшыпыкІыгъэ командэ Анна Вяхиревам ышыпхъоу Полина Кузнецовар хагъэхьагъ.

Типшъашъэхэм агъэгушхо

Урысыем ихэшыпыкІыгъэ командэ тыжьыныр Токио къыщыдихыгь. КІзух ешІэгьур 30:25-у Францием ыхьыгъ.

Финалныкъом Норвегием тызыдешІэм, кІуачІэу хэтлъхьа-

гьэр бэ, зыдгьэпсэфынэу, тиухьазырыныгъэ зыпкъ идгъэуцожьынэу игъо тифагъэп. Арэу щытми, типшъашъэхэм сафэраз, дэгьоу ешІагьэх, — къыІуагь Анна Вя-

Олимпиадэ джэгунхэр аухыгъэх. Анна Вяхиревам зигъэпсэфыщт, ипсауныгъэ изытет нахьышІу зэришІыщтым пылъыщт. 2024-рэ илъэсым Францием Олимпиадэ джэгунхэу щык ющтхэм ахэлэжьэн, тигъэгушІон имурад.

Опсэу, Анна! Адыгеим о уриныбджэгъушІу. 2020-рэ илъэсым «Ростов-Доным» ухэтэу Мыекъуапэ укъызэкІом, гущыІэ фабэхэр къытэпІогъагъэх. Іэгуаор о пІыгьэу къэлапчъэм благъэм уекІуалІэ зыхъукІэ, ухъумакІохэр зэрэгумэкІыхэрэр, гузэжъогъу чІыпІэ ибдзэнхэ зэрэплъэкІырэр тэгъэшІагъо.

щыпшІыгъэхэм ахэбгъэхъонэу пфэтэІо. Опсэу, Тхьэм насыпышІо, бэгъашІэ уешІ.

тым итхэр: Анна Вяхиревар джабгъумкІэ щыт, N 13-р имайкэ тедзагъ.

хиревам.

Спортышхом гъэхъагъэу

Мыекъуапэ щытетхыгьэ сурэ-

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, экІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэьухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79, Редакцием авторхэм къаІихырэр А4-кІэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сагырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цІыкІунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ хыгъэхэр редакцием зэкІегъэкІожьых. E-mail: adygvoice@ mail.ru

Выщаушыхьатыгъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІоры-

шІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4463 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 1690

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхьа Іэм игуадзэр МэщлІэкъо C. A.

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

> Хъурмэ Хъ. Хь.

Самбо

Казань щыбэнэщтых

Урысыем икІэлэеджакІохэу ильэс 12 – 14 зыныбжьхэм самбэмкІэ язэнэкъокъу Іоныгъом и 9 – 14-м Казань щыкощт.

— Адыгеим ибэнэкІо 16 зэІукІэгъухэм ахэлэжьэщт, къытиlуагъ республикэм самбэмкlэ испорт еджапІэ ипащэу, спортымкІэ дунэе класс зиІэ мастерэу Делэкъо Адамэ. – Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерхэу Гъомлэшк Алый, Джарымэкъо Рустам, тренерэу Хьабэхъу Адамэ бэнакІохэм ягъусэхэу Казань щызэхащэщт зэнэкъокъум хэлэжьэщтых.

ТикІэлэеджакІохэу Хьакъуй Эльдар, Едыдж Сэлымэ, Давид Абиян Урысыем и Къыблэ шъолъыр самбэмкіэ изэнэкъокъу апэрэ чіыпіэхэр къыщахьыгъэх. Казань щыкощт зэlукіэгъум гъэхъагъэ щашіынэу тагъэгугъэ. Адыгэ Республикэм ихэшыпыкІыгъэ командэ хэт кlалэхэм зэнэкъокъум яшъыпкъэу зыфагъэхьазыры. Урысыем апэрэ ыкІи ятІонэрэ чІыпІэхэр къыщызыхыхэрэр Европэм, дунаим якІэух зэнэкъокъухэм ахэлэжьэщтых.

Сурэтым итхэр: Хьакъуй Эльдар, ащ итренерэу Гъомлэшк Алый гупчэм итых.

> НэкІубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.